

Bilag 2: Opsamling af fokusgruppeinterviews i forbindelse med evaluering af sommerlukning i uge 29 og 30.

31-08-2011

Sagsnr.
2011-47500

Dokumentnr.
2011-609239

Med henblik på at opsamle viden om erfaringer fra sommerlukningen i uge 29 og 30 har BUF gennemført en række fokusgruppeinterviews med forældrebestyrelsesrepræsentanter fra selvejende og kommunale institutioner, klyngeledere og ledere fra selvejende institutioner, samt med ledere fra den kommunale dagpleje.

Dette notat præsenterer erfaringerne fra det første år, og de forslag til justeringer af ordningen, som ledere og forældrerepræsentanter har budt ind med undervejs i interviewene.

Metode

Forvaltningen har valgt at anvende fokusgruppeinterviews til at få en detaljeret indsigt i, hvordan den første sommerlukning er forløbet. Denne metode har givet mulighed for at få et indblik i hvilke erfaringer, der er gjort set fra forskellige vinkler. Med interviews som disse er der mulighed for at spørge ind, og opnå en viden om informanternes bud på løsninger på de problemstillinger, de nævner under interviewet.

Under interviewene har der været præsenteret en overordnet interviewguide med henblik på at nå hele vejen rundt om emnet, men det har været frit for deltagerne at tage relevante emner op, som de ønskede at tale om. Opsamlingen her gengiver ene og alene, hvad der er kommet frem under de fem fokusgruppeinterviews. Den er derfor udtryk for de holdninger og oplevelser, som deltagerne har haft i forbindelse med sommerlukningen, eller som de refererer videre fra andre som de repræsenterer.

Udvælgelse af deltagere til fokusgruppeinterviews

Der er gennemført fem interviews. Deltagerne er blevet udvalgt af områderne, der er blevet bedt om at melde to mulige deltagere indenfor hver af de ovenfor nævnte grupper ind til interviews. Ud fra denne bruttoliste er der inviteret en fra hvert område fra hver af grupperne, sådan at der er blevet inviteret otte deltagere til hver af grupperne. Udvælgelsen er sket tilfældigt, og i de tilfælde hvor folk har meldt afbud, er pladsen forsøgt besat med en af de øvrige, der var indmeldt fra områderne. Hvad angår dagplejen har alle fire dagplejeledere deltaget.

Læsevejledning

Nedenfor gennemgås tilbagemeldinger fra interviewene med udgangspunkt i en børne-, forældre og ledervinkel. Dagplejen beskrives særskilt, da den organisatorisk adskiller sig fra de øvrige dagtilbud.

Pædagogisk faglighed

Gyldenløvesgade 15
1502 København V

Telefon
3366 4142

E-mail
linmor@buf.kk.dk

EAN nummer
5798009383730

www.kk.dk

Opsamlingen er struktureret sådan, at hvert afsnit indledes med de gode erfaringer, som deltagerne har berettet om i forhold til sommerlukningen. Herefter gennemgås de udfordringer, der er nævnt under interviewene samt de løsninger, som deltagerne ligeledes har budt ind med.

Nogle udfordringer nævnes både af forældre og ledere. I opsamlingen gengives de begge steder for at tydeliggøre, at det både er forældre og ledere, der har bragt problemstilling op, ligesom forslag til løsninger ikke altid er de samme fra de to parter.

Da der var mange sammenfald mellem tilbagemeldingerne fra de selvejende og de kommunale institutioner fremstår de samlet i notatet.

Børnevinklen

Sommerlukningen har ifølge ledere og forældre haft forskellige konsekvenser for børnene.

For det første har der været de børn, der skulle benytte et alternativt pasningstilbud. Her er der forskellige tilbagemeldinger. Nogle børn, især de store børn, dvs. fra børnehave og op efter, har haft rigtige gode oplevelser med at være i en anden institution, der bød på nye muligheder. Da det generelt har vist sig, at der dukkede færre børn op end der var tilmeldt, fortæller flere forældre, at de to uger har børnene oplevet, at det pædagogiske personale havde bedre tid til dem end i hverdagen.

For de mindste børn bliver det mest nævnt, at det har været svært, og at enkelte fortæller om forældre, der havde valgt alternativ pasning, men som ikke kunne gennemføre det, fordi barnet var for ked af det. Der er således tegn på en vis forskel mellem oplevelsen af den alternative pasning for hhv. børnehavebørn og vuggestuebørn.

For det andet har der været de børn, hvor forældrene selv har arrangeret pasning f.eks. hos bedsteforældre, fordi forældrene havde et pasningsbehov, men ikke ønskede at benytte den alternative pasning. Nogle forældre nævner, at det brud på hverdagen, har været svært for især de mindste børn, og at det har været en ekstra udfordring i hverdagen selv at skulle etablere pasning i den periode. For nogle børn har konsekvensen været, at de ikke har holdt ferie med deres forældre samtidigt.

Endelig nævner både forældre og ledere, at ugerne før og efter sommerlukningen har været atypiske uger i forhold til de tidligere år. Da medarbejderne i institutionerne har krav på tre ugers sammenhængende ferie, har det betydet, at ugerne 28 og 31 har været tyndere bemanded end normalt eller bemanded med vikarer. Da mange forældre har valgt kun at holde ferie i ugerne 29 og 30 har

konsekvensen nogle steder været, at oplevelsen er, at det har været svært at sikre den ønskede kvalitet i daginstitutionen.

Sommerlukningen har samtidig betydet, at der startede flere nye børn end normalt i uge 31, hvilket har ført til et pres for såvel nye som 'gamle' børn. Flere forældre og ledere oplever, at konsekvensen for børnene har været, at der ikke har været tid til den omsorg for børnene, som de havde brug for, når de kom tilbage fra ferie eller startede i et nyt dagtilbud.

Forældrevinklen

Flere forældre fortæller om den positive oplevelse det har været at se sit barn i en ny kontekst. Det gælder især for børnehavebørnene. Forældrene havde på forhånd været bekymrede for, hvordan det skulle gå, så det har været en succesoplevelse, at det gik godt. Derudover nævner nogle forældre også, at sommerlukningen har været et konkret samarbejde mellem klyngerne, der har betydet, at man har lært hinanden bedre at kende og at det har været godt. En forælder fortæller om oplevelsen af en ledelse, der i høj grad har bakket op om at få sommerlukningen til at forløbe positivt, hvilket har smittet af på såvel medarbejdere som forældre.

Samarbejdet i klyngen

Flere forældre fortæller, at det har været en udfordring at få et samarbejde op at stå om sommerlukningen indenfor klyngen. Der har fx været forældregrupper, der bevidst har spekuleret i, at få deres institution til at være den der holdt åben ved at svare, at deres børn havde pasningsbehov i uge 29 og 30, selvom de reelt ikke havde det. Det har skabt gnidninger internt.

Forældrene fortæller, at man i nogle klynger har haft gode erfaringer med at iværksætte pædagogiske aktiviteter på tværs af institutionerne i klyngen. Det har givet børn, forældre og pædagoger et bedre kendskab til hinanden på tværs i klyngen.

Udmelding for datoer

Mange familier planlægger og bestiller deres ferie i meget god tid af prishensyn. Udmeldingen om sommerlukningen i 2011 kom ifølge nogle forældre for sent til, at der kunne tages hensyn til det. For andre forældre er tilbagemeldingen, at det har været svært for dem at nå at melde ferie til institutionerne inden 15. marts. Det har betydet, at personalet skulle bruge ekstra tid på at rykke forældrene for svar, og at nogen har meldt, at de havde behov for pasning, men efterfølgende har fået mulighed for at holde ferie istedet.

Forældrene siger, at hvis der fremover skal holdes sommerlukket, så skal det meldes tydeligt og klart ud til alle forældre, at det vil være en fast tilbagevendende begivenhed, at der holdes lukket i uge 29 og 30.

Kommunikationen til forældrene

En del forældre beretter om en noget uklar kommunikation vedrørende sommerlukningen. Nogen synes, at de fik for meget kommunikation, dvs. flere breve og opslag, der gjorde det forvirrende. Andre oplevede, at ledelsen i deres udmeldinger lagde et pres på forældrene for at holde børnene hjemme ved at informere dem om, at det alternative pasningstilbud ikke var trygt for barnet, eller at børnene havde godt af at holde ferie med deres forældre.

Det klare svar fra forældrene er, at de ønsker ét brev fra forvaltningen, og at det også skal tage højde for at forældrene skal melde samtlige ferieønsker for sommerferien ind, dvs. også dem uden for de to lukkeuger. Brevets ordlyd har en meget stor betydning for, hvordan tiltaget bliver modtaget af forældregruppen. Det blev også foreslået, at sommerlukningen indgik på et forældremøde, og at der i hver institution udvælges én eller flere medarbejdere, der er ansvarlige for kommunikationen omkring sommerlukningen. Endelig foreslår forældrene, at både medierne samt forældrebestyrelsesrepræsentanterne tages i brug, når de gode historier om sommerlukning skal formidles ud til forældre i kommunen.

Manglende opbakning til den alternative pasning fra medarbejdere og ledere i institutionerne

Nogle forældre fortæller, at de har oplevet, at medarbejdere og ledere har italesat sommerlukningen meget negativt, og forældrene har dermed følt et pres for at finde pasning indenfor eget netværk.

Forældrene ønsker, at ledelse og medarbejdere fremadrettet giver forældrene indtryk af, at de bakker op om beslutningen og finder gode løsninger for de børn, der har behov for alternativ pasning. De giver udtryk for, at det er vigtigt med en ledelse, der er i tæt dialog med medarbejdere omkring sommerlukning, så de er klædt på til mødet med forældrene.

Mange tilmeldte dukkede ikke op

Det er en generel tendens, at der har været flere børn tilmeldt til alternativ pasning end der mødte op. Det har betydet, at der har været god tid til de børn der mødte op, men også at der har været et ressourcspild i form af for mange medarbejdere på arbejde.

Forældrene foreslår, at både ledelsen og forældrebestyrelsen fremadrettet må være meget tydelige omkring de konsekvenser, det har for institutionens økonomi, når forældrene alligevel ikke anvender den alternative pasning. Forældrene mener endvidere, at den usikkerhed der har været omkring, hvorvidt deres børn ville kunne klare den alternative pasning, har betydet, at forældrene i sidste ende har fundet en pasningsløsning indenfor eget netværk. Forældrene peger på, at de steder, hvor den alternative pasning har været en succes, vil rygtet måske sprede sig i forældre kredsen, og de vil derfor være mere tilbøjelige til at benytte sig af tilbuddet til næste år.

Alternativ pasning i andre institutioner end egen institution

Nogle forældre nævner, at det har været et problem for nogle, at den institution, der holdt åben i uge 29 og 30 har ligget for langt væk fra hjemmet, og at de derfor ikke kunne benytte sig af pasningen, hvis de skulle have hverdagen til at hænge sammen.

Indkøring af nye børn i uge 31

Sommerlukningen har betydet, at antallet af børn der startede i ny institution i uge 31 har været større end normalt, fordi der ikke er blevet indskrevet nye børn i uge 29 og 30. Samtidig har en del af det faste personale været på ferie i netop den uge, fordi personalet har krav på tre ugers sammenhængende ferie. Det har skabt en situation, hvor forældre til nye børn ikke oplevede, at der var det fornødne og til tider rette personale til at forestå indkøringen af deres barn. Forældre til 'gamle' børn beretter, at de oplevede, at der var meget mindre overskud til deres børn, som jo også kom tilbage fra ferie og havde behov for lidt ekstra opmærksomhed fra personalet.

Forældrene peger på, at forvaltningen i samarbejde med institutionerne bør se på en løsning, der betyder, at der starter færre nye børn i ugen efter sommerlukningen. Det skal dog være på en måde, hvor institutionen ikke mister penge for tomme pladser.

De økonomiske konsekvenser af sommerlukningen

Forældrene oplever ikke umiddelbart, at det ser ud til, at det har været en besparelse for institutionen at holde sommerlukket i uge 29 og 30. Udgifter til vikarer samt den tid som personalet har brugt på at planlægge og få tilbagemeldinger fra forældre, nævnes som faktorer her.

Forældrene efterspørger mere konkrete eksempler på, hvordan der reelt er sket en besparelse på institutionernes budgetter. Den generelle holdning fra forældrene er, at hvis de kan se, at der er sket en besparelse, så vil de også have meget lettere ved at acceptere og støtte op om beslutningen om sommerlukket.

Ledervinklen

Der var bred enighed blandt klyngeledere om, at processen omkring sommerlukning har været et godt input for at arbejde sammen i klyngen om en konkret opgave, der skulle løses. Det har givet ledere og medarbejdere muligheder for at diskutere værdier og kulturer på tværs af institutioner i klyngen og ført til videndeling mellem medarbejderne, der var på arbejde i uge 29 og 30. Nogle institutioner har med succes brugt tiden op til uge 29 og 30 til at gå på besøg hos hinanden og arrangere fælles aktiviteter for børn og medarbejdere.

En leder fra de selvejende institutioner synes, at sommerlukningen har været et plus for både fagligheden og økonomien. Vedkommende har

oplevet det som en stor fordel, at personalet holdt ferie over en meget kort periode og var tilbage, da der skulle tages imod nye børn. En anden fortæller, at der er brugt meget færre vikarmidler dette år end tidligere. Nogle har oplevet sommerlukningen som en god måde at styrke samarbejdet og kendskabet til hinanden i netværket på.

Ressourcer til planlægningen

Lederne har brugt mange ressourcer på at planlægge sommerlukningen, så det hele gik op. Der er blevet brugt meget tid på at rykke forældre for svar på deres ferieplaner og nogle steder også på at udarbejde ferieplaner for personalet.

Der er enighed om, at opgaven til næste år på nogle punkter vil være lettere, fordi man har været igennem det hele en gang og skabt sig erfaringer. En leder nævner også, at det har været lettere at planlægge personalets ferie i år fordi det blev gjort så tidligt på året.

Mange tilmeldte dukkede ikke op

Det er en generel tendens, at der har været flere børn tilmeldt til den alternative pasning, end der mødte op. Det har betydet, at der har været god tid til de børn, der mødte op, men også at der har været et ressourcespild i form af for mange medarbejdere på arbejde. De steder, hvor medarbejdere har været på arbejde i ' eget hus', kunne de bruge tiden på at få ryddet op etc., men for de medarbejdere, der har været på arbejde andre steder har det været svært at bruge den overskydende tid.

Flere ledere peger på, at de til næste år vil arbejde på at formidle mere tydeligt overfor forældrene, hvilke konsekvenser det har for institutionernes økonomi, hvis der er for meget personale på arbejde i ferietiden i forhold til antal børn. Dette kan forvaltningen også støtte op omkring med en mere målrettet kommunikation omkring konsekvenserne af overnormeringen. Personalet skal være på arbejde, når børnene er der. Ligesom forældrene mener lederne også, at kendskabet til den alternative pasning vil betyde, at forældrene til næste år vil benytte muligheden i større omfang.

Ikke tilmeldte børn mødte op til alternativ pasning

Nogle forældre brugte deres ret til pasning til alligevel at benytte sig af den alternative pasning, selvom de havde meldt at børnene holdt fri.

Lederne fremhæver at de i deres kommunikation til forældrene må blive mere tydelige omkring, hvad forventningerne er til forældrene i ferietiden.

Bindende feriemelding

Flere ledere nævner, at det er en udfordring for institutionerne, at de ikke kan binde forældrene på den tilbagemelding, de giver i løbet af

marts måned. Derfor opstår der uklarhed hos forældrene om, hvordan begrebet bindende skal forstås.

Lederne efterspørger derfor, at det bliver mere klart og tydeligt formuleret, hvad forventningerne til forældrene er. Både i brevet fra forvaltningen og i institutionens mundtlige dialog med forældrene. Lederne ønsker fortsat, at der kommer et standardbrev fra forvaltningen, men de vil gerne have mulighed for at tilpasse ordlyden.

Stor aldersspredning mellem børn med pasningsbehov

Nogle klynger har børn fra 0-18 år. Når der fx kun har været et vuggestue- eller børnehavebarn med behov for pasning i lukkeugerne, fortæller lederne, at det har været en udfordring at finde på f.eks. aktiviteter sammen med barnet. Nogle steder har det også været et svært at leve op til princippet om, at der følger en kendt voksen med barnet på grund af logistikken og den korte tid til planlægning.

Nogle steder har klyngerne valgt at arbejde sammen på tværs af klynger, og benytte en institution fra en anden klynge, der holdt åbent. De har oplevet forståelse herfor fra forældrene, medarbejderne havde sværere ved at acceptere dette. Generelt efterlyser lederne mulighed for fleksibilitet i forhold til, hvordan de løser opgaven omkring sommerlukning.

Ferietiden blev forkortet

Normalt strækker ferietiden sig over hele skolesommerferien. Ferietiden fremhæves som den tid på året, hvor der er lidt ekstra overskud til at tage på ture med de børn, der ikke holder ferie og få ryddet op i institutionen. Endvidere peger nogle på, at mange børn kun har holdt to ugers sommerferie i år.

Lukket eller ikke lukket?

Af brevet til forældrene fra forvaltningen fremgår det, at kommunen holder sommerlukket. Samtidig har børnene mulighed for alternativ pasning. Flere ledere melder tilbage, at det har været svært for forældrene at forstå, hvad der ligger i ordet 'lukket'.

Lederne er enige om, at der i kommunikationen til forældrene skal fremadrettet skal tages højde for, hvordan begrebet lukket defineres.

Indkøring af nye børn i uge 31

Lederne beretter at sommerlukningen har betydet, at antallet af børn, der startede i ny institution i uge 31, har været større end normalt. Det har skabt en situation, som nogle ledere beskriver som kaotisk for både børn og medarbejdere.

Nogle ledere foreslår, at ugerne bliver rykket til uge 28 og 29. Andre at der holdes lukket i tre uger i stedet for to. På den måde vil det meste

personale kunne afvikle deres ferie samtidigt. Denne løsning er der dog nogenlunde enighed om, at mange medarbejdere vil blive vrede over, og at det vil have en negativ indflydelse på arbejdsmiljøet i institutionerne, at personalet har bundet hele deres ferie til en bestemt periode. Flere ledere frygter, at det vil smitte af på arbejdsindsatsen resten af året samt medarbejdernes fleksibilitet i andre sammenhænge. Lederne mener heller ikke, at forældrene vil tage positiv imod en ekstra uges sommerlukket.

Indskrivning af nye børn

Det er generelt, at lederne ikke oplever, at retningslinjerne for indskrivning af nye børn og samarbejdet med pladsanvisningen omkring at få nye børn indmeldt før sommerlukningen har været velfungerende. Der har også været forældre, der har 'spekuleret' i forældrebetalingen og meldt deres børn ud 1. juli og ind i den nye institution pr. 1. august. Argumentet fra forældrene har været, at de alligevel ikke 'fik noget for pengene' i det meste af juli måned. Hvad angår de børn, der blev skrevet ind i perioden fra d. 15. april og frem har det ikke været muligt at vide på forhånd, hvornår de holdt ferie.

Lederne ønsker, at forvaltningen ser på, hvordan forholdet mellem indskrivning af børn og sommerlukning kan gøres bedre. Nogle ledere foreslår at gøre juli betalingsfri og sprede betalingen over de resterende 11 måneder. Det blev også foreslået et system, hvor forældre på ventelisten skriver ferie ind.

Dagplejen

Dagplejen adskiller sig som dagtilbud på flere måder fra daginstitutionerne. Især er det typisk, at børn og forældre er mere vant til, at barnet bliver passet af andre end den vante dagplejer, når deres egen dagplejer har fri, er syg eller på uddannelse. I dagplejen har det været både den kommunale dagpleje og flerbørnsdagplejen, der har haft sommerlukket. Der har været forskellige løsninger, nogle dagplejere har passet børn i eget hjem, andre har i lukkeperioden været på arbejde i en flerbørnsdagpleje i stedet for eget hjem, og nogle flerbørnsdagplejere har arbejdet i andre lokaler end de vante.

Lederne af dagplejen i de fire dagplejeområder fortæller, at dagplejerne, der var på arbejde i uge 29 og 30 har brugt mødet med andre dagplejere til at udveksle erfaringer og lære nye rutiner. Nogle har haft mulighed for at møde børn i uge 29 og 30, som de skulle have efter sommerlukningen.

En leder fortæller, at det har været udviklende for børnene, der var i dagpleje i uge 29 og 30, at være sammen med børn, som de ikke kendte i forvejen og stifte nye bekendtskaber.

Der blev sendt ét brev ud til forældrene, der var ens for alle, og det har virket godt. Dagplejerne var glade for, at de ikke skulle stå for den del af ferieplanlægningen i år, men at det i stedet foregik centralt i de fire

dagplejekontorer.

Forældrenes utilfredshed

En del forældre giver udtryk for utilfredshed med sommerlukningen. Lederne beretter, at der derfor er brugt meget tid på at drøfte gode løsninger med forældrene til bl.a. forældrebestyrelsesmøder. Derudover har der været afholdt et stort fællesmøde for alle dagplejere sammen med LFS. Det har klædt dagplejerne på til mødet med forældrenes eventuelle frustrationer over beslutningen.

Ressourcer til planlægningen

Lederne har brugt mange ressourcer på at planlægge sommerlukningen, så det hele gik op. Der er blevet brugt meget tid på at ringe til forældre og rykke dem for svar på ferieplaner.

I gruppen af ledere er der enighed om, at opgaven til næste år på nogle punkter vil være lidt lettere, fordi man har været igennem det hele en gang. Men lederne mener stadig, at de vil komme til at bruge en del mere tid på dialogen med forældrene end under normale vilkår.

Ferietiden blev forkortet

Normalt strækker ferietiden sig over hele skolesommerferien. Ferietiden fremhæves som den tid på året, hvor der er lidt ekstra overskud til at tage på ture med de børn, der ikke holder ferie og få ryddet op i institutionen. Tendensen har også her været, at mange børn kun har holdt to ugers sommerferie i år.

Indkøring af nye børn i uge 31

Sommerlukningen har betydet, at antallet af børn, der startede i dagpleje i uge 31, har været større end normalt. Det har ifølge lederne skabt en situation, der har været svær for dagplejerne. Samtidig har der været børn, hvis dagplejer var på ferie i uge 31. Det har været svært for forældrene at forstå, at deres barn skulle starte op hos en anden dagplejer, end den de havde sagt ja til.

Lukket eller ikke lukket?

Af brevet til forældrene fra forvaltningen fremgår, det at kommunen holder sommerlukket. Samtidig har børnene mulighed for alternativ pasning. Det har været svært for forældrene at forstå, hvad der ligger i ordet 'lukket'.

Lederne efterlyser at der i kommunikationen til forældrene fremadrettet skal tages højde for, hvordan begrebet lukket defineres.

Økonomiske konsekvenser og overenskomster

Dagplejerne har en særlig overenskomst, hvor der bl.a. er aftaler omkring antal af gæstebørn pr. år samt særaftaler for medarbejdere over 58 år. Lederne beretter, at det har været en stor udfordring at undgå, at sommerlukningen ikke betyder, at det i sidste ende bliver

dyrere at holde sommerlukket end at holde åbent, hvis ledelsen samtidig skal tage hensyn til, at det ofte er medarbejdere med skolebørn, der ønsker ferie i uge 29 og 30.

Lederne peger på, at de til næste år vil skulle være meget mere opmærksomme på, at de medarbejdere, der skal arbejde under sommerlukningen, ikke får for mange gæstebørn i foråret. Et andet forslag fra en leder er at bruge flerbørnshusene og samle alle børn de steder, hvor det er muligt.